

## Viktigt att tänka på när det gäller:

### normer och makt

---

- Att med min roll i socialtjänsten följer makt och mina beslut och handlingar påverkar mina klienter och de kan därför befinna sig i en utsatt position gentemot mig
- De normer jag bär med mig påverkar ytterligare maktbalansen mellan mig och de jag möter
- Arbetet med att synliggöra och förändra normer är något som pågår ständigt och jag måste ha mina normkritiska glasögon på mig hela tiden
- Använd de begrepp personen själv använder. Dock aldrig kränkande ord.
- Om du träffar en person som definierar sig med ett begrepp du inte känner igen, ta reda på begreppets betydelse på egen hand eller med hjälp av kollegor. Det är inte den aktuella personens uppgift att utbilda dig.
- Vilka frågor är relevanta att ställa i ett möte utifrån det jag faktiskt vet och vad är syftet med att ställa frågan?
- Ställ inte frågor av ren nyfikenhet (Du kan söka på internet efteråt om det är exempelvis ett begrepp du inte förstår)
- Om något blir fel: ta tillbaka, gör om. Alla kan råka uttrycka sig felaktigt vid något tillfälle eller säga något som inte stämmer. Gå tillbaka till personen eller gruppen och förklara.

### intersektionalitet

---

- Att inte förutsätta att du vet något om en person bara baserat på kön, klass, etnicitet osv.
- Utgå inte bara från dig själv i ett möte utan tänk till en extra gång – vem är det jag ska möta? Vad vet jag och vad tror jag mig veta?
- Att ta ansvar för hur du pratar i arbetsgruppen eftersom det ofta speglas i mötet med klienter
- Använd det namn eller pronomen personen själv använder. Även när personen inte är med
- Att du inte vet allt om alla i din arbetsgrupp. Det kan finnas ämnen som är känsliga att prata om med sina kollegor. Riskera inte att utsätta en kollega för kränkningar eller blotta någon inför resten av arbetsgruppen

## heder och hbtq

---

- Personer som bryter mot hetero- eller cisnormen kan utsättas för hedersrelaterat våld på grund av sin sexualitet eller könsidentitet
- Personer kan utsättas för hedersrelaterat våld oavsett födelse-land, kultur och religionstillhörighet
- Att känna till de rutiner som finns om du kommer i kontakt med hedersrelaterat våld
- Om personen är under 18, fundera över kontakt med vårdnadsha-vare. Finns det ett hot mot barnet ur en hederskontext och på vilket sätt bidrar vårdnadshavarna i så fall till det?
- Vad du skriver om personen i dokumentation.
- Identifiera personens nätverk och vilka som kan vara stöd för personen.
- Finns det skyddade boenden för hbtq-personer som ni kan använda?
- Hur fungerar samverkan med andra kommuner.

## kön och hbtq

---

- Använda rätt begrepp och benämningar
- Säg inte ”dom” om transpersoner säg istället ”Om man/en är transperson” eller ”den som är transperson”
- Att ta reda på vilka mötesplatser finns för hbtq-personer i kommu-nen
- Att ta hjälp av ungdomsmottagningen om det rör unga perso-ner
- Att ta reda på vart en person som upplever könsdysfori kan vända sig i ditt landsting
- Anhöriga till den som upplever könsdysfori kan också behöva stöd
- Ta personer som funderar över sin könsidentitet på allvar och hjälp dem vidare om de behöver ytterligare stöd eller insatser
- Att du i mötet med en person kan behöva justera ditt språk eller de ord du använder utifrån lagstiftningen för att perso-nen ska känna sig inkluderad

## funk och hbtq

---

- Att bryta mot flera normer kan skapa ännu större minoritetsstress – var medveten om eventuell utsatthet för stress.
- Det kan behövas anpassad information om sexualitet och könsidentitet och könsuttryck kan behövas, exempelvis bildstöd. Det är särskilt viktigt för dem som har intellektuella funktionsnedsättningar.
- En person kan behöva hjälp med ”komma ut-processen” men även hjälp att sedan komma in i hbtq-communityt och få ta del av det stöd som kan finnas där.

## äldre och hbtq

---

- Prata om viktiga personer i personens liv i stället för “din man”, “din fru” osv.
- Stötta den äldre i de sociala relationer som uttrycks som viktiga utan att ifrågasätta.
- Det kan även behövas stöd i att skapa nya kontakter.
- Utöver att jobba med ökad kunskap hos er själva och annan personal kan ni även behöva jobba med andra äldre, där kunskapen om hbtq-frågor kan vara relativt begränsad.

## nyanlända och hbtq

---

- Kartlägg vilka du kan ta stöd av för att prata om de här frågorna, exempelvis ungdomsmottagningen.
- Ta reda på om det finns några mötesplatser för unga nyanlända som identifierar sig som hbtq-personer i närområdet eller på nätet.
- Gör upp en plan i förväg för hur eventuell homofobi, transfobi eller rasism inom den egna gruppen eller från utomstående kan hanteras. Diskutera tillsammans hur ni kan skapa en tryggare mötesplats.
- Om verksamheten vill inkludera exempelvis unga nyanlända hbtqpersoner så se till att dessa är med och planerar verksamheten.
- Att det kan vara väldigt svårt för en person att berätta, komma ut eller fundera kring sin sexualitet eller könsidentitet. Om du får ett förtroende – ta väl vara på det.

